

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр

Розробник:

Сизоненко Наталія,

к. філол. н., доцент, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:

Безкровний Олександр,

к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) e-mail: nataliia.syzonenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	072 Фінанси, банківська справа та страхування <i>ОПП Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з української мови

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: виробити навички мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування чіткого й правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; вироблення навичок самоконтролю та дотримання мовних норм у спілкуванні; формування навичок оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Компетентності:

Загальні:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Фахові:

Програмні результати навчання, ПРН:

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 072ФБСС бд 2022				заочна форма 072ФБСС бз 2022			
	усього	серед них			усього	серед них		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	8	2	-	6	4	-	-	4
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	12	2	2	8	6	-	-	6
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	12	2	2	8	8	2 (НЛ 1-й сем.)	-	6
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	12	2	2	8	8	2 (2-й сем.)	-	6
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	12	2	2	8	8	-	2 (2-й сем.)	6
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	12	2	2	8	6	-	-	6
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	10	2	2	6	4	-	-	4
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	12	2	2	8	6	-	-	6
Серед них індивідуальне завдання	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	90	16	14	60	90	4	2	84

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

072ФБСС бд 2022

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання навчальних завдань	Виконання тестових завдань	Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи	Екзамен	
ПРН 16	4	8	10	14	6	42
ПРН 18		12			4	16
ПРН 19		8	10	14	10	42
Разом	4	28	20	28	20	100

072ФБСС бз 2022

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання навчальних завдань	Виконання завдань самостій	Виконання індивідуального завдання	Екзамен	

			ної роботи			
ПРН 16	2	6	4	22	8	25
ПРН 18		6	2	6	2	10
ПРН 19		6	4	22	10	25
Разом	2	18	10	50	20	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
072ФБСС бд 2022**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування на	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Екзамен		
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-			-	-	
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	1	4			-	5	
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	-	4			-	4	
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	1	4			-	5	
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	1	4			-	5	
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	1	4			-	5	
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	4	28	20	-	52	
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	4			-	4	
Разом	4	28	28	20	-	80	
Екзамен					20	20	
Разом	4	28	28	20	20	100	

072ФБСС бз 2022

Назва теми	Форми контролю навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	Екзамен		
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-			-	-	
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	-	-			-	-	
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	-	-			-	-	
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	-	-			-	-	
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	2	18	10	50	-	80	

Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	-	-			-	-
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	-			-	-
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	-			-	-
Разом	2	18	10	50	-	80
Екзамен					20	20
Разом	2	18	10	50	20	100

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90.

Кількість кредитів – 3,0.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої

освіти Полтавського державного аграрного університету

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, словники, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 624 с.
2. Дедухо А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.
3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. 5-ге вид., випр. і допов. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

Допоміжні

1. Мацюк З. О., Станкевич Н. І. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. 2-е вид. Київ : Каравела, 2008. 352 с.
2. Наталія Сизоненко, Яніна Тагільцева. Найуживаніші лексеми на позначення особистих якостей фахівця з перекладу в тексті резюме. *Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Полтава, 21 листопада 2019 р.* / редкол. І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2019. С. 50–52.
3. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)*. 2022. № 2(350). С. 25–32.
4. Сизоненко Н. М. Сократівський діалог у повісті Василя Шевчука «Навчитель істини»: комунікативно-прагматична організація мовленнєвого жанру. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць*. Вип. 16. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2017. С. 431–443.
5. Шаравара Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. *Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія*. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.
6. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus 'Competitiveness'. *London journal of research in humanities and social sciences*. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnyk.net>
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info .
3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
4. Сизоненко Н. М. Етапи формування риторичної компетентності фахівця на практичних заняттях з української мови (за професійним спрямуванням). *Матеріали 48-ї науково-методичній конференції викладачів і аспірантів «Науково-методичні основи компетентнісного підходу до підготовки здобувачів вищої освіти»*. Полтава : РВВ ПДАА, 2017. С. 93–95. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4196/1/materialyzbirnykcompressed.pdf>
5. Сизоненко Н. М. Комунікативні завдання на формування мовленнєвої компетенції з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». *Матеріали 50-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти»*. Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 151–153. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5222/1/%d0%9c%d0%b0d1%82%d0%b5d1%80d1%96d0%b0d0%bbd0%b820d0%9cd0%b5d1%82d0%bed0%b4d0%ba%0%bed0%bd%1%84d0%b5d1%80d0%b5d0%bd%1%86d1%96d1%8fd0%202019%20d1%80d1%96d0%ba%28d0%b7d0%b1d1%96d1%80d0%bd%0%b8d0%ba%29-%d1%81d1%82d1%80d0%b0d0%bd%0%b8d1%86d1%8b-1-4%2c163-165.pdf>
6. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onov1-pravo.pdf>